

Raadsvergadering	24 september 2019
Onderwerp	Start Burgerbegroting
Registratienummer	2019-25893
Collegevergadering	10 september 2019
Portefeuillehouder	Wethouder Heijnen
Organisatieonderdeel	BO Ruimte
Behandelend ambtenaar	SMG Cimmermans 043-350 5396 sven.cimmermans@maastricht.nl

AAN DE GEMEENTERAAD

Samenvatting

Bij het vormgeven van een burgerbegroting horen een aantal ontwerpkeuzes, zoals het wel of niet participatief ontwerpen van de kaders van de burgerbegroting, het wel of niet hanteren van bestaande gemeentelijke kaders, online en/of offline, focus op buurten of de stad als geheel, keuzemogelijkheid van burgers op thema's of enkel projecten. Het voorliggend startbesluit gaat in op het eerste thema, namelijk hoe participatief de kaders van de burgerbegroting zullen worden opgesteld. Met dit startbesluit kan het college aan de slag, om in december het implementatieplan met een uitwerking van de overige ontwerpkeuzes voor te leggen aan de raad. Na vaststelling van de hoofdlijnen van de burgerbegroting, zal bij vaststelling in 2019 de burgerbegroting in 2020 worden uitgerold.

Beslispunt

Instemmen dat de raad de kaders van de burgerbegroting zelf vormgeeft.

1. Omschrijving van het onderwerp of probleem (analyse, visie, ernst, achterliggende oorzaken, maatschappelijk kader).

De gemeente Maastricht heeft de ambitie uitgesproken dat burgers meer ruimte voor zelfsturing in de eigen leefomgeving krijgen en dat gemeenschapsvorming in de buurt verder gestimuleerd moet worden. Een instrument dat rondom deze thema's wereldwijd zijn waarde heeft bewezen is de zogenaamde burgerbegroting. De burgerbegroting is een nieuw experiment rondom burger- en

Startbesluit

overheidsparticipatie voor de stad Maastricht, welke een plek krijgt in het nieuwe en bredere plan van aanpak burger en overheidsparticipatie.

Om te definiëren wat een burgerbegroting is, gebruiken we hieronder een definitie van Joop Hofman. De heer Hofman is een burgerbegrotingsexpert en heeft de raad op 15 mei 2019 ook bijgepraat over dit instrument. De definitie geeft een gezamenlijk houvast over waar we het precies over gaan hebben de komende maanden in de stad Maastricht, om in december 2019 een implementatieplan burgerbegroting te kunnen vaststellen.

Burgerbegroting: een burgerbegroting is een georganiseerd proces waarin inwoners van een bepaald gebied of 'gebruikers' van een bepaald domein (bijvoorbeeld sport of cultuur) samen bepalen welke onderwerpen en vraagstukken ze van belang vinden, waar ze in willen investeren, welke oplossingen en innovaties ze waardevol vinden, en welke eindkeuzes ze maken.

In het coalitieakkoord Maastricht onbegrensd en ontspannen is al reeds opgenomen dat er een experiment in een aantal buurten met een burgerbegroting zal worden opgesteld, waardoor inwoners rechtstreeks zeggenschap en verantwoordelijkheid krijgen over de inzet van budgetten voor de verbetering van de directe leefomgeving.

Middels voorliggend startbesluit wil het college aan de raad voorleggen hoe het proces rondom het opstellen van de kaders voor de burgerbegroting doorlopen zal worden. Het is immers van belang dat de raad dit breed draagt, omdat een burgerbegroting uiteindelijk kan zorgen voor een herdefiniëring van de relatie tussen overheid en samenleving. Immers de macht en inzet zullen deels verschuiven, en burgerregie (gezamenlijk benoemen van belangrijke waarden) en burgerproductie (het door burgers organiseren van initiatieven en energie voor publieke zaken) worden hierbij belangrijk(er).

2. Actie en proces.

Op vrijdag 25 januari 2019 hebben 30 (burger)raadsleden en wethouder Vivianne Heijnen ter oriëntatie op de burgerbegroting een werkbezoek gebracht aan Antwerpen. Het werkbezoek was een

eerste stap van de gezamenlijke verkenning met de raad hoe een pilot burgerbegroting kan worden ingericht.

In vervolg hierop is op 15 mei 2019 een bijeenkomst geweest met (burger)raadsleden over de brede thematiek van burgerparticipatie en concreet de burgerbegroting. Vraag is gesteld voor welke uitdagingen de Maastrichtse burgerbegroting een oplossing moet bieden. De uitkomst van dit interactieve deel rondom de burgerbegroting was duidelijk. De aanwezigen kozen ervoor om met de burgerbegroting met name in te zetten op het bevorderen van *zelfsturing* en *gemeenschapsvorming*. Op basis van deze beleidsdoelen zal het implementatieplan mede worden vormgegeven.

Ondertussen is verder onderzoek is gedaan naar de concrete ontwerpkeuzes die gemaakt moeten worden om een burgerbegroting te realiseren. Op dinsdag 9 juli 2019 heeft een informeel overleg plaatsgevonden met (burger)raadsleden over het plan van aanpak burger- en overheidsparticipatie en het implementatieplan van de burgerbegroting. Tijdens dit overleg hebben we o.a. gesproken over de ontwerpkeuzes inzake de burgerbegroting. De presentatie die op 9 juli is gegeven, is opgenomen in het voor (burger)raadsleden besloten deel van het raadsinformatiesysteem. Er is stilgestaan bij de volgende keuzes: wel of geen participatief ontwerp van de kaders van de burgerbegroting, de bestaande (gemeentelijke) kaders als uitgangspunt gebruiken of de beleidskaders loslaten, het proces online en/of offline vormgeven, focus op buurten of stad als geheel en ten slotte de keuze om de focus op enkel projecten te houden, of burgers ook eerst thema's te laten kiezen op basis waarvan dan projecten kunnen worden gekozen. In het implementatieplan, dat in december 2019 aan de raad ter vaststelling wordt aangeboden, zal voor elk van deze vragen een keuze zijn gemaakt die het beste aansluit bij de situatie in Maastricht en de ambitie van de raad.

Dit startbesluit gaat dieper in op de eerste keuze: wil Maastricht de kaders van de burgerbegroting wel of niet via een participatief proces inrichten? Na gesprekken met een tweetal experts zijn de voor- en nadelen hiervan in kaart gebracht. Enerzijds is een burgerbegroting er primair voor de burger, en zou je kunnen redeneren dat burgers dus ook samen met de raad tot een voorstel zouden kunnen komen hoe een burgerbegroting eruit moet zien. Echter, uit ervaringen blijkt dat je bij een burgerbegroting al veel aandacht nodig hebt van de burgers bij de daadwerkelijke rondes van de burgerbegroting (denk aan: thema's kiezen, projecten kiezen en geld verdelen). Wanneer een raad op voorhand de kaders van de burgerbegroting opstelt, is het voor burgers duidelijk wat wel en niet mogelijk is binnen de burgerbegroting. De energie kan dan worden gestopt in het daadwerkelijk

uitdenken van projecten en deelname aan de evenementen rondom de burgerbegroting om zo daadwerkelijk tot concrete projecten te komen. Dit zorgt er ook voor dat de ingediende projecten beter passen binnen de bestaande beleidskaders. De dialoog met de stad over het grotere geheel van burger- en overheidsparticipatie en haar diverse instrumenten (o.a. de burgerbegroting) zal plaatsvinden middels een raadsbijeenkomst op woensdag 30 oktober 2019. Hier kunnen we toetsen we of we op de goede weg zijn of dat de voorgestelde kaders van het plan van aanpak burger- en overheidsparticipatie en haar daaruit voortvloeiende instrumenten nog bijstelling behoeven. De raad zal vervolgens in december 2019 in positie worden gebracht om een besluit te nemen over het plan van aanpak burgerparticipatie en het implementatieplan burgerbegroting. In het implementatieplan burgerbegroting wordt tevens een heldere communicatiestrategie uitgezet om zoveel mogelijk burgers bij de daadwerkelijke burgerbegroting te betrekken. Dit communicatieplan kan vulling krijgen als de keuzes die invloed hebben op reikwijdte en ontwerp van de burgerbegroting zijn gemaakt.

In december 2019 zal de raad dus een keuze op inhoud maken, waarna het implementatieplan in uitvoering kan worden gebracht.

3. Historie.

Als aangegeven is er al behoorlijk wat kennis opgedaan met de burgerbegroting in steden en dorpen in Nederland en België. Om deze kennis goed te borgen en voor Maastricht een succesvolle burgerbegroting op te zetten is voorzien in een samenwerking met dhr. Joop Hofman, burgerbegrotingsexpert, alsmede mevr. Hanne Bastiaensen van The Democratic Society en voormalig projectleider Burgerbegroting Antwerpen. De overige historie in het proces staat aangegeven in paragraaf 2, actie en proces.

4. Participatie.

De literatuur stelt dat de keuze voor een burgerbegroting vaak gemaakt wordt, om een 'boost' te geven aan de lokale democratie. Het moet, ook voor de burger, weer interessant zijn om mee te doen aan de democratie. Met het implementatieplan zal een duidelijk communicatieplan worden opgeleverd om te zorgen dat er een Maastrichtse burgerbegroting ontstaat die zoveel mogelijk mensen betreft. Omdat de burgerbegroting een experiment is zal er vooral in het begin veel input en evaluatie gevraagd worden van deelnemers zodat er tijdig bijgestuurd kan worden voor het vervolg. Hiermee zijn kaders niet voor lange tijd in beton gegoten, maar kan na een eerste uitvoer van de Burgerbegroting en de bijbehorende evaluatie eventuele aanpassingen worden verricht. Ook in de

vervolgstappen zal er veel aandacht zijn voor evaluatie zodat de burgerbegroting een dynamisch instrument blijft dat aansluit bij de vragen uit de maatschappij.

Burgemeester en Wethouders van Maastricht,

De Secretaris,
R.E.C. Kleijnen.

De Burgemeester,
J.M. Penn-te Strake

Startbesluit

Bijlage 1.

DE RAAD DER GEMEENTE MAASTRICHT,

gezien het voorstel van Burgemeester en Wethouders d.d.10 september 2019, organisatieonderdeel BO Ruimte, no. 2019-25893;

- Instemmen dat de raad de kaders van de burgerbegroting zelf vormgeeft

Aldus besloten door de raad der gemeente Maastricht in zijn openbare vergadering van 24 september 2019.

de griffier,

de voorzitter

Startbesluit

Besluit:

Voor het startbesluit stemmen 36 raadsleden: Dhr. Barendse (D66), dhr. Betsch (PVV), dhr. Boelen (SPM), dhr. Brüll (CDA), mw. Demas (D66), dhr. Van Est (50PLUS), mw. Fokke (PvdA), dhr. Garnier (PVM), dhr. Geurts (PVV), dhr. Gorren (SAB), dhr. Van der Gugten (GroenLinks), dhr. Gunther (Groep Gunther), mw. Habets (SPM), mw. Van Ham (PvdA), mw. Van der Heijden-Schaaf (CDA), mw. Hermens (GroenLinks), dhr. Janssen (CDA), dhr. Janssen (GroenLinks), mw. Korsten (GroenLinks), dhr. Limpens (VVD), mw. Van Loo (CDA), dhr. Lurvink (M:OED), mw. Maassen (M:OED), mw. Meese (PVM), dhr. Mertens (D66), dhr. Pas (D66), dhr. Passenier (GroenLinks), dhr. Peeters (CDA), dhr. Pulles (SP), mw. Schut (SP), dhr. Severijns (VVD), mw. Slangen (PvdA), dhr. Smeets (PVM), dhr. Steijns (SPM), dhr. Willems (SPM), mw. Van de Wouw-Simons (VVD).

Tegen het startbesluit stemt 1 raadslid: Mw. Nuyts (LPM).

Het startbesluit is aangenomen.

Startbesluit